

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 731/2013-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť ml. L. H., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. J., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1/1 KPt 647/2012-21 z 22. apríla 2013, rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XV/2 Pz 140/12-7 z 24. januára 2013, rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/Pz 209/12-10 z 10. januára 2013, opatrením Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1/1 KPt 647/2012-10 z 10. októbra 2012, uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1/1 KPt 647/2012-4 z 3. augusta 2012, uznesením Okresnej prokuratúry Košice II č. k. 3 Pv 102/2012-36 z 3. októbra 2012, uznesením Okresnej prokuratúry Košice II č. k. 3 Pv 102/2012-28 zo 17. septembra 2012, opatrením Okresnej prokuratúry Košice II č. k. 3 Pv 102/2012-21 z 20. augusta 2012, opatrením Okresnej prokuratúry Košice II č. k. 3 Pv 102/2012-6 z 23. mája 2012 a uznesením povereného príslušníka Policajného zboru Obvodného oddelenia Policajného zboru Košice – Juh pod ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 z 11. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť ml. L. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2013 doručená sťažnosť ml. L. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1/1 KPt 647/2012-21 z 22. apríla 2013, rozhodnutím Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. XV/2 Pz 140/12-7 z 24. januára 2013, rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV/Pz 209/12-10 z 10. januára 2013, opatrením krajskej prokuratúry č. k. 1/1 KPt 647/2012-10 z 10. októbra 2012, uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1/1 KPt 647/2012-4 z 3. augusta 2012, uznesením Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 102/2012-36 z 3. októbra 2012, uznesením okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 102/2012-28 zo 17. septembra 2012, opatrením okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 102/2012-21 z 20. augusta 2012, opatrením okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 102/2012-6 z 23. mája 2012 a uznesením povereného príslušníka Policajného zboru Obvodného oddelenia Policajného zboru Košice – Juh pod ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 z 11. júna 2012 (ďalej aj „rozhodnutie policajta“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že je proti nemu vedené trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) na skutkovom základe uvedenom v rozhodnutí policajta. Proti rozhodnutiu policajta podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodla prokurátorka krajskej prokuratúry uznesením č. k. 1/1 KPt 647/2012-4 z 3. augusta 2012 jej zamietnutím podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), teda z dôvodu nedôvodnosti podanej sťažnosti. Ďalej sťažovateľ využil mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorý generálna prokuratúra rozhodnutím č. k. IV/Pz 209/12-10 z 10. januára 2013 odložila. Posledným z ďalších rozhodnutí a opatrení orgánov činných v trestnom konaní bolo uznesenie krajskej

prokuratúry č. k. 1/1 KPt 647/2012-21 z 22. apríla 2013 o zamietnutí sťažnosti obhajcu sťažovateľa proti rozhodnutiu policajta v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti ústavnému súdu veľmi podrobným spôsobom predostrel svoje námietky voči každému z napádaných rozhodnutí a opatrení orgánov činných v trestnom konaní, ktoré koncentroval do týchto úvah: „... *je absolútne nepochybné to, že sťažovateľ bol poškodený na svojich ústavných a zákonných právach, pretože sťažovateľovi nezákonným postupom a spôsobom zo strany povereného príslušníka PZ bolo zabránené aby sťažovateľ si mohol uplatniť právo ktoré je garantované štátom v ustanovení § 124 ods. 2 s poukazom na ustanovenie § 138 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku a to tým, že sťažovateľovi po skončení výsluchu dňa 02. 04. 2012, ale ani neskôr, nepredložil zápisnicu na prečítanie, i keď zo zákona musí a teda má povinnosť túto zápisnicu predložiť na prečítanie vypočúvanej osobe, a nie je to na jeho ľubovôli či túto zápisnicu predloží alebo nie, čím tak zabránil aj tomu, aby sťažovateľ si mohol uplatniť právo žiadať aby bola zápisnica doplnená alebo aby sa v nej vykonali opravy v súlade s jeho výpoveďou (a to isté platí aj vo vzťahu k ostatným vypočúvaným svedkom).*

Závažným podstatným pochybením a nezákonným postupom zo strany povereného príslušníka PZ je, že v rozpore s ustanovením § 59 ods. 1 Trestného poriadku zabránil tomu aby sťažovateľ túto zápisnicu podpísal a táto do dnešného dňa sťažovateľom podpísaná ani nebola (a to isté platí aj vo vzťahu k ostatným vypočúvaným svedkom).

Najzávažnejším podstatným pochybením a nezákonným postupom a spôsobom zo strany povereného príslušníka PZ je to, že v rozpore ustanovením § 132 ods. 2 Trestného poriadku vykonal výsluch sťažovateľa dňa 02. 04. 2012, keď tomuto rôznej obmenenej forme psychického nátlaku, otázok v ktorých je obsiahnuté, ako na otázku odpovedať a otázky ktoré obsahovali skutočnosti, ktoré sa majú zistiť až z jeho výpovede, položil jednu a tú istú otázku 24 krát - vid' výpoveď sťažovateľa zo dňa 02. 04. 2012 aj nahranej v elektronickej forme na CD nosiči (a to isté v podstate platí aj vo vzťahu k ostatným vypočúvaným svedkom).

Na základe takto nezákonným postupom a spôsobom vykonaného dokazovania poverený príslušníka PZ, po schválení tohto nezákonného postupu a spôsobu vykonaného

dokazovania príslušným prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice II a na základe ním vydaného opatrenia pod číslom 3 Pv 102/2012-6 zo dňa 23. 05. 2012, uznesením číslo ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 zo dňa 11. 06. 2012 vzniesol obvinenie...

Poverený príslušníka z Obvodného oddelenia PZ Košice - Juh a príslušný prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II tak navyše konali aj napriek tomu, že aj takto nezákonne vykonaným dokazovaním neboli zabezpečené voči konkrétnej osobe žiadne relevantné dôkazy preukazujúce ich vinu na spáchaní tohto prečinu, čím tak konali v rozpore s čl. 17 ods. 2, čl. 19 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy slovenskej republiky a v rozpore so základnými zásadami trestného konania deklarovanými najmä v ustanovení § 2 ods. 1, ods. 2, ods. 10, ods. 12 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku...“

4. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

«uznesením Krajskej prokuratúry Košice číslo 1/1 KPt 647/2012-21 zo dňa 22. 04. 2013, ktorým bola zamietnutá advokátom podaná písomná sťažnosť zo dňa 08. 03. 2013, ktorú podal proti uzneseniu, ktoré na základe písomného opatrenia prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II číslo 3 Pv 102/2012-6 zo dňa 23. 05. 2012, vydal poverený príslušník z Obvodného oddelenia PZ Košice - Juh pod číslom ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 zo dňa 11. 06. 2012, ktorým vzniesol obvinenie o. i. aj ml. L. H., za prečin „ublíženia na zdraví“ spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 156 ods. 1, ods. 2, písm. a Trestného zákona s poukazom na § 20 Trestného poriadku, ktorému predchádzalo podanie písomného návrhu ml. L. H. zo dňa 17. 10. 2012, ktorým podal návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, ktorému návrhu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky rozhodnutím X V/2 Pz 140/15-7 zo dňa 24. 01. 2013 nevyhovela a rozhodnutím IV Pz 209/12-10 zo dňa 10. 01. 2013 vec odložila, ako aj postupom v konaniach, ktoré vydaniu napádaných rozhodnutí predchádzali, došlo k porušeniu základného ústavného práva a slobody sťažovateľa... v čl. 17 ods. 2 Ústavy..., v čl. 19 ods. 1 Ústavy...,v čl. 46 ods. 1 Ústavy..., ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 301/2005 Trestného poriadku..., ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 301/2005 Trestného poriadku..., ustanovenia § 2 ods. 10 zákona č. 301/2005 Trestného poriadku..., ustanovenia § 2 ods. 12 zákona č. 301/2005 Trestného poriadku..., ustanovenia § 124 ods. 2 zákona č. 301/2005 Trestného poriadku..., ustanovenia § 138 zákona č. 301/2005 Trestného

poriadku..., ustanovenia § 132 ods. 2 zákona č. 301/2005 Trestného poriadku..., ustanovenia § 135 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku...

Uznesenie Krajskej prokuratúry Košice číslo 1/1 KPt 647/2012-21 zo dňa 22. 04. 2013, rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky číslo XV/2 Pz 140/12-7 zo dňa 24. 01. 2013, rozhodnutie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky číslo IV/Pz 209/12-10 zo dňa 10. 01. 2013, rozhodnutie Krajskej prokuratúry Košice číslo 1/1 KPt 647/2012-10 zo dňa 10. 10. 2012, uznesenie Krajskej prokuratúry Košice číslo 1/1 KPt 647/2012-4 zo dňa 03. 08. 2012, uznesenie Okresnej prokuratúry Košice II číslo 3 Pv 102/2012-36 zo dňa 03. 10. 2012, uznesenie Okresnej prokuratúry Košice II číslo 3 Pv 102/2012-28 zo dňa 17. 09. 2012, rozhodnutie Okresnej prokuratúry Košice II číslo 3 Pv 102/2012-21 zo dňa 20. 08. 2012, opatrenie Okresnej prokuratúry Košice II číslo 3 Pv 102/2012-6 zo dňa 23. 05. 2012 a uznesenie Obvodného oddelenia PZ Košice - Juh číslo ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 zo dňa 11. 06. 2012, sa zrušujú.»

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene

môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

7. Ústavný súd konštatuje, že nosným dôvodom podanej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní, ktoré sa právne relevantným spôsobom nevysporiadali s jeho tvrdeniami, a to predovšetkým pochybeniami policajta, k čomu sťažovateľ uvádza, že *«... nezákonným postupom a spôsobom vykonaného dokazovania poverený príslušníka PZ, po schválení tohto nezákonného postupu a spôsobu vykonaného dokazovania príslušným prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice II a na základe ním vydaného opatrenia pod číslom 3 Pv 102/2012-6 zo dňa 23. 05. 2012, uznesením číslo ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 zo dňa 11. 06. 2012 vzniesol obvinenie o. i. aj sťažovateľovi za vykonštruovaný prečin „ubliženia na zdraví“ spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 156 ods. 1, ods. 2, písm. a Trestného zákona s poukazom na § 20 Trestného poriadku.*

Tento nezákonný stav udobril a potvrdil aj príslušný prokurátor Krajskej prokuratúry Košice v ním vydaných uzneseniach pod číslami 1/1 KPt 647/2012-21 zo dňa 22. 04. 2013, 1/1 KPt 647/2012-10 zo dňa 10. 10. 2012 a 1/1 KPt 647/2012-4 zo dňa 03. 08. 2012, ako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky ňou vydanými rozhodnutiami pod číslami XV/2 Pz 140/12-7 zo dňa 24.01.2013 a IV/Pz 209/12-10 zo dňa 10. 01. 2013, ktorými sťažovateľom podané riadne, mimoriadne opravné prostriedky a návrhy zamietla, nevyhovela a odložila...».

8. K právomoci ústavného súdu konať a rozhodnúť sťažovateľ dôvodil tým, že *«... nami napádané právoplatné uznesenie Krajskej prokuratúry Košice číslo 1/1 Kpt 647/2012-21 zo dňa 22. 04. 2013, ktorým bola zamietnutá advokátom podaná písomná sťažnosť zo dňa 08. 03. 2013, ktorú podal proti uzneseniu, ktoré na základe písomného opatrenia prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II číslo 3 Pv 102/2012-6 zo dňa 23. 05. 2012, vydal poverený príslušník z Obvodného oddelenia PZ Košice - Juh pod číslom ČVS: ORP-382/JU-KE-2012 zo dna 11. 06. 2012, ktorým bez dôkazov a nezákonným postupom vzniesol obvinenie o. i. aj sťažovateľovi, za vykonštruovaný prečin „ubliženia na zdraví“ spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 156 ods. 1, ods. 2, písm. a*

Trestného zákona s poukazom na § 20 Trestného poriadku, je konečným rozhodnutím v tejto právnej veci v prípravnom konaní, proti ktorému podľa poučenia uvedeného v tomto uznesení sťažnosť a na základe dole uvedených skutočností, ani iný opravný prostriedok nie je prípustný.».

II. A

Posúdenie podanej sťažnosti v kontexte právomocí ústavného súdu

9. Ústavný súd konštatuje, že právna vec sťažovateľa sa nachádzala v štádiu prípravného konania, v rámci ktorého mu bolo rozhodnutím policajta vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona, ktoré bolo v odvolacom (sťažnostnom konaní, pozn.) potvrdené krajskou prokuratúrou ako vecne správne a zákonné. Mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku bol rozhodnutím generálnej prokuratúry č. k. IV/Pz 209/12-10 z 10. januára 2013 odložený. Posledným v rade rozhodnutí a opatrení orgánov činných v trestnom konaní bolo uznesenie krajskej prokuratúry č. k. 1/1 KPt 647/2012-21 z 22. apríla 2013 o zamietnutí sťažnosti obhajcu sťažovateľa proti rozhodnutiu policajta v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

10. Ešte predtým, ako sa ústavný súd začne zaoberať samotnou vecnou stránkou, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane

ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

11. Ústavný súd v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné sudy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

12. Ústavný súd v okolnostiach danej veci konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. prípravnom konaní, keď o dôvodnosti, a teda zákonnosti a ústavnosti jeho trestného stíhania meritórne zatiaľ všeobecný súd nerozhodoval. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane ním označených práv. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

13. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok nepochybne je. Navyše je nutné skonštatovať, že aj samotné vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu už v rámci prípravného konania dáva postavenie a tomu korešpondujúcu plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností mu za vinu kladených. Otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti náleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení, s výnimkou mimoriadnych situácií, napríklad ak je súčasne dotknutá osobná sloboda jednotlivca, teda po vyčerpaní všetkých procesných prostriedkov, ktoré obvinenému/obžalovanému Trestný poriadok poskytuje.

14. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a s prihliadnutím na to, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi (ako obvinenému či obžalovanému) v ďalšom priebehu konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou v dôsledku nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní v štádiu prípravného konania v jeho trestnej veci, ako aj pred orgánmi činnými v trestnom konaní pri realizácii úkonov trestného konania, tak aj pred všeobecnými súdmi, a to v prípade podania obžaloby prokurátorom, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa týkajúcej sa namietaného porušenia jeho označených práv v jeho trestnej veci, ktorá nebola v čase podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončená, k záveru o nedostatku svojej právomoci konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

II. B

Posúdenie podanej sťažnosti z hľadiska naplnenia formálnych náležitostí sťažnosti

15. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je kvalifikovane zastúpený advokátom, nespĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

17. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy, ktorú poskytuje v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení čl. 125 až čl. 130 ústavy, má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

18. V nadväznosti na už uvedené a v súvislosti s § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd konštatuje, že k sťažnosti priložené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom nespĺňa náležitosti predpísané zákonom, pretože nie je výslovne udelené na konanie pred ústavným súdom. Generálna plná moc predložená právnym zástupcom sťažovateľa nezodpovedá požiadavke uvedenej v § 20 ods. 2 zákona

o ústavnom súde, a teda nespĺňa zákonom ustanovené predpoklady. Nesplnenie zákonných predpokladov je dôvodom samým osebe na odmietnutie sťažnosti.

19. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že uvedený nedostatok zákonom predpísanej náležitosti, aký vyplýva zo splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom ako povinnej prílohy, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj vzhľadom na to naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013